

ת"פ 54132/07/13 - מדינת ישראל נגד ס. א.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 54132-07-13 מדינת ישראל נ' אלקרעאן(עציר)

בפני כב' השופט דניאל בן טולילה
מאשימה מדינת ישראל
נגד ע"י ב"כ עו"ד פיני סויסה
נאשם ס. א. (עציר) ע"י ב"כ עו"ד נאסר אלאטעוניה

הכרעת דין

בפתח הכרעת דין ובהתאם להוראת סעיף 182 לחסד"פ, בית המשפט מוסר כי מצא לזכות את הנאשם מן העבירות של סחיטה בכוח, דרישת נכס באיומים ואיומים. אקדים ואציין כי הזיכוי מעבירות אלה נעשה בעיקרם של דברים מטעמים משפטיים ובשל כך שהעבירות שיוחסו לנאשם מלכתחילה, אינן עולות בקנה אחד עם התיאור העובדתי בכתב האישום, וזאת בהצטרף לקביעות העובדתיות של בית המשפט, והכל כפי שיפורט להלן.

מבוא

נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של סחיטה באיומים, סחיטה בכוח, איומים, הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, תקיפה סתם, דרישת נכס בכוח והדחה בחקירה.

על פי האמור בכתב האישום, הנאשם הינו בנה של המתלוננת ר. א. ובמועדים הרלוונטיים התגורר בביתה ב... על פי האמור ביום 26.7.2013 דרש הנאשם מהמתלוננת כסף תוך שאיים עליה כי במידה ולא תביא לו את הכסף תמות ואם תלך למשטרה יהרוג אותה.

כשבקשה המתלוננת לצאת את ביתה, שלף הנאשם מכיס חולצתו מספריים, אחז בהם ואמר לאמו כי יוציא לה את העיניים בכוונה להפחידה, ירק עליה, ובסמוך לכך החל להתפרע בבית בכך שהחל לדפוק על הדלתות.

על פי האמור בסעיף 8 לעובדות כתב האישום, יצא הנאשם וחזר כשהוא אוחז בידו סכין, ובאמצעותה איים על המתלוננת בכך שאמר לה: **"אני יהרוג אותך, אני ישחט אותך לפני שיבוא מישהו ואם תתקשרי למשטרה אני יהרוג אותך ... אם תתקשרי למשטרה ואני אשב בכלא בגללך אני אשלח לך אנשים שיהרגו אותך בלילה שאין אף אחד".** אמירות אלו נעשו בשעה שהנאשם אוחז בסכין ומנופף אותה כלפי מעלה ומטה אל מול פניה של אמו המתלוננת ועל מנת להניעה שלא תתלונן כנגדו במשטרה.

בהמשכם של דברים על פי המתואר בכתב האישום המשיך הנאשם להתפרע ולדפוק על הדלתות תוך שדרש מאמו שתביא לו כסף ותוך שאיים עליה בכך שיפתח עליה את הדלת והיא תמות בבית לבדה. הנאשם קפץ מול עניה וצרח אני רוצה למות, המתלוננת ניסתה להרגיע את הנאשם ואמרה לו כי תכף יבוא מישהו ותבקש ממנו כסף.

על פי האמור בסעיף 13 לכתב האישום, המתלוננת נכנסה לשירותים והתקשרה לבנה ג'. א. וביקשה את עזרתו, זה התקשר למוקד המשטרה והזעיק שוטרים. בשעה שהשוטרים הגיעו למקום הנאשם נמלט למטע זיתים והסתתר, עוד מצוין בס' 16 כי במועדים שונים ומאז חודש ינואר 2013 עד למועד מעצרו נהג הנאשם לדרוש מאמו את כספי הביטוח הלאומי להם היא זכאית תוך שמשתולל בביתו ומושך לעצמו בשערות. את המעשים האמורים ביצע הנאשם על רקע התמכרותו לסמים ועל מנת לממן את רכישתם.

מטעם המאשימה העידו המתלוננת, ר. א., השוטר בהטה קסאי, ג'. א.. מטעם ההגנה, העיד הנאשם לבדו.

יריעת המחלוקת:

הנאשם כפר בכל המיוחס לו. לדבריו, מדובר בעלילה של אמו ובני משפחתו אשר השימוש של הנאשם בסמים הינו למורת רוחם. אחיו של הנאשם מסית את האם נגד הנאשם ומעוניין שזה יצא מביתה.

טיעוני הצדדים:

במסגרת סיכומי בעל פה, ביקש ב"כ המאשימה להרשיע את הנאשם בכל המיוחס לו. לדבריו, יש ליתן אמון בעדותה של האם, אשר העידה באופן ספונטני, כנה ואמיתי, כאשר אותות האמת ניכרו ממנה. עדות זו מחוזקת בעדויות השוטר הסייר, וכן אחיו של הנאשם, אשר גם אם לא ראו את מרביתם של המעשים, שמעו מפיה בזמן אמת את התנהלותו. לדבריו, גם אם המתלוננים הינם בני משפחתו של הנאשם, אלו דווקא מחפשים את טובתו, ומנסים לסייע לו בבעיית סמים ממנה הוא סובל. מנגד, ביקש לדחות את גרסתו של הנאשם, בשל היותה בלתי מהימנה, וכזו העומדת בסתירה עם דברים אותם מסר במשטרה.

ב"כ הנאשם ביקש תחילה לדחות את התיאור העובדתי אותו מוסרת האם אשר אינו עומד בקנה אחד עם הראיות והממצאים בתיק. לדבריו, הנאשם לא היה מודע לכך שהמתלוננת מזעיקה עזרה, ולמעשה "הופתע" מהגעת האח. חרף כך לא נמצאו אותם מספריים וסכין עליהם מספרת האם. זה הפנה לחוסר היגיון הגלום בגרסת האם, ובצורך של הנאשם לצאת ולהביא סכין או מספריים על מנת לאיים על אימו. לדבריו, לכל היותר היה עימות מילולי בלבד בין האם לנאשם, מבלי שלאחרון היתה כוונה אמיתית או כוונה רצינית במימוש אמירות שהושמעו, אם בכלל. ב"כ הנאשם שב וחרז על כך, שהשימוש שעושה הנאשם בסמים למורת רוחם של המתלוננת ואח הנאשם, ורצונם של אלה להרחיקו מביתם, הביאם להעליל עליו.

מעבר לכך, גם אם בית משפט ימצא לנכון, כי המעשים המפורטים בכתב האישום הוכחו מעבר לכל ספק סביר, עדיין אין בכך כדי להרשיעו בעבירות המיוחסות לו. לדבריו, לא היה מקום לייחס עבור בגין כל אמירה עבירה נפרדת של אימים.

לדבריו, עסקינן בעבירה רבת פרטים. משכך, מן הראוי היה לייחס לו עבירה אחת בלבד של איומים. כך גם ציין, שלא הוכח הרכיב הפיזי הנדרש לצורך הרשעה בעבירה של סחיטה בכוח, ובדומה לא ברור כיצד ניתן לייחס לנאשם עבירה של הדחה בחקירה, כאשר אין מחלוקת שבשלב זה לא היתה חקירה, וכאשר בגין אותה אמירה המקימה אליבא המאשימה, הדחה מייחסים לו גם עבירת איומים.

דין והכרעה:

לאחר ששמעתי את עדי התביעה, הנאשם ואת טיעוני הצדדים, מצאתי להעדיף את גרסתם של עדי התביעה על פני זו של הנאשם, ומשכך להרשיעו במיוחס לו, למעט באותן עבירות שעל זיכוי הודעתי בפתח הכרעת הדין וזאת בהתבסס על טיעונים משפטיים אותם העלה ב"כ הנאשם, ולא בשל חוסר אמון בגרסת מי מעדי התביעה.

עדות המתלוננת:

הרשעתו של הנאשם במיוחס לו מבוססת בראש ובראשונה, על עדות אימו, שהיא המתלוננת בתיק. בעדותה מיום 5.12.2013, זו מתארת כי:

"הגיע באותו יום בשעה 06:30 וביקש כסף ואמרתי לו שאין כסף, לא יודעת למה ביקש כסף. אמר תביאי את הכסף או שתמותי היו לו מספריים ביד ואיים עליי עם המספריים בפנים (מדגימה תנועה של אחידה קדימה).

ש: מה אמר לך?

ת: אני אוציא לך את העיניים.

ש: את זוכרת מאיפה הוא הוציא את המספריים?

ת: מהכיס שלו.

ש: מה היה לאחר מכן?

ת: יצא החוצה היה לו סכין ביד, אמרתי לו שאתקשר למשטרה. איימתי שאתקשר לג'. והנאשם אמר לי שאני אמות לפני שהוא יגיע. נכנסתי למקלחת, דיברתי עם ג'. בטלפון שיבוא אלי.

ש: בזמן שהנאשם החזיק את הסכין מה אמר לה ומה עשה?

ת: התקרב אלי ואיים לרצוח אותי.

ש: מה עשה עם הסכין?

ת: רק התקרב אלי ואיים.

ש: הוא ביקש עוד משהו באותו זמן?

ת: כסף.

ש: אמר לך עוד משהו בזמן שביקש כסף?

ת: כן. אני לא זוכרת בדיוק מה איים. אני לא יודעת מה אני אומרת. כל הזמן הוא אומר לי לתת כסף ושאם לא אתן הוא יהרוג אותי. משעה 06:00 בבוקר הוא דופק על הדלת ורוצה כסף.

ש: את עובדת?

ת: לא. אני חולה.

ש: באותו זמן מה אמרת לו כדי להרגיע אותו כשהוא ביקש כסף?

ת: אמרתי לו לחכות קצת כדי שיבואו הילדים ויקח מהם 100 ₪.

ש: הוא שאל אותך משהו?

ת: אז הוא נרגע.

ש: למי התקשרת באותו רגע?

ת: לג'..

ש: איפה היה ג'. באותו זמן?

ת: בבית שלו.

ש: מה אמרת לג'?

ת: אמרתי לג'. איך הנאשם מאיים.

ש: מה קרה אחרי שג'. הגיע?

ת: ג'. הגיע ואמר שאין פתרון חוץ מלהתקשר למשטרה.

ש: מה עשה הנאשם באותו זמן?

ת: כשג'. הגיע הנאשם ברח.

ש: באותו זמן שהנאשם החזיק את הסכין, אמר לך עוד משהו ומה עשה עם הסכין?

ת: הוא איים עלי עם הסכין להוציא לי את העיניים.

ש: איך הוא איים עליך בנוסף?

ת: עם בלון גז. הוא אמר שיפתח את בלון הגז ויסגור את הדלת ואז אמות.

ש: **הוא עשה את זה?**

ת: לא.

ש: **היו אירועים נוספים כאלה בעבר?**

ת: כן.

ש: **כמה פעמים זה קרה כל האירועים האלה של בקשת כסף מצידו?**

ת: כל יום היה מבקש כסף. אני לוקחת מאחרים ונותנת לו כי אם לא אתן לו הוא מאיים.

ש: **הנאשם עובד?**

ת: לא.

ש: **מאיפה יש לך כסף אם את לא עובדת?**

ת: אני לא עובדת. יש לי כסף מביטוח לאומי בסך של 2,000 ₪.

ש: **כמה כסף נתת לנאשם כל פעם שהוא היה מבקש?**

ת: כל יום הייתי נותנת לו כסף. הוא לוקח מ-28 לחודש שאני מקבלת כסף הוא לוקח בין 300-400 ₪ שורף אותם וחוזר לבקש.

ש: **למה את נותנת כסף?**

ת: כי אני מפחדת ממנו.

בחקירתה הנגדית חזרה האם על כל אותם פרטים והכחישה מכל וכל את טענת הנאשם לפיה התלונה מקורה ברצון להוציאו מביתו. כך גם ידעה לציין שאיננה מתבלבלת עם אירועי העבר, והשימוש הנטען בסכין ומספריים לא קשור לתיק קודם אלא לאירוע הנוכחי. המתלוננת נשאלה ארוכות ביחס לאופן שבו היא רואה את השימוש של הנאשם בסמים. הגם שהוטח בפניה כי רק בשל כך ובשל רצונו שילך לגמילה הגישה התלונה, זו העידה כי אוהבת את הנאשם וכך גם אחיו, אולם אלו מסרבים לעזור לו בשל התמכרותו לסם:

"כולם אוהבים את ס. אבל בגלל הסמים הוא עושה בעיות ולכן לא אוהבים לתת לו בגלל שהם לא יודעים מה הוא עושה, הוא נוסע, לפעמים הוא מבקש ממנה מושך שיער ומבקש לעזור.

ש: **בגלל מה שהאחים חושבים שס. עושה הם שונאים אותו?**

ת: הם רוצים לעזור לו לשלוח אותו לגמילה אבל לא מסתדר.

ש: הם אוהבים או שונאים?

ת: הם לא שונאים אותו.

ש: את חושבת שהפתרון של הבן שלך זה בכלא?

ת: שישב בכלא ולא ישב אצלי.

ש: אני אומר לך שאת הגשת את התלונה יכול להיות שהיה לזה רקע של וויכוח, וזאת בגלל שאת ויאסר חושבים שהוא צריך להיכנס לבית סוהר ולא בגלל שהוא באמת ביצע עבירה?

ת: לא, לא, אני חולה עם סוכרת ויש לי לחץ דם.

לאחר ששמעתי באופן בלתי אמצעי את המתלוננת, מצאתי ליתן אמון מלא לעדותה, והגעתי לכלל מסקנה, כי זו אכן מתארת את אשר התרחש. המתלוננת הותירה רושם מהימן על בית המשפט. ניכר היה הקושי הרב של המתלוננת להעיד נגד בנה, ולא רק בשל מצבה הפיזי הקשה אשר הצריך מעת לעת הפסקות על מנת לאפשר לה לאגור כוחות, לשתות מים לחזור ולהעיד (המתלוננת סובלת מבעיות רפואיות שונות בכללן סוכרת).

המתלוננת פירטה באופן כרונולוגי ורציף את השתלשלות האירועים. המדובר בעדות קוהרנטית ושוטפת, שניתנה, כך נדמה, מדם ליבה של אימו של הנאשם. הגם שמדובר "בגרסה מול גרסה", מצאתי לסמוך ידיו עליה בכל הפרטים אשר נמסרו במסגרתה.

את אותם הדברים אשר מסרה בעדותה בבית המשפט, מסרה בעיקרם בזמן אמת, גם לאחיו של הנאשם ג'. וכך גם לשוטר הסיוור שהגיע. בהקשר לכך, הודעתה במטרה לא הוגשה ויש להניח כי לו היו עולות סתירות מהותיות הרי שב"כ הנאשם היה מביא זאת לפתחו של בית המשפט.

ב"כ הנאשם פירט באריכות את מה שלדבריו הינו התנהלות תמוהה של האם ושל האח, שעה שבסמוך לקרות האירוע יכלו להגיע למטרה למסור עדות, ומנגד, יום למחרת נוכח מצבה הבריאותי נמנעו מלעשות כן. הגם שאף לא אחד מן הצדדים הציג אסמכתאות רפואיות, מצאתי בהסבריו של האח ככאלה שיש בהם להסביר את הקושי בהגעת האם לעימות. כאמור, בית משפט התרשם בעצמו מהקושי הפיזי של האם למסור את עדותה, העמוד בקנה אחד עם החולאים בהן חולה. בכלל זאת, העדה נזקקה פעמים רבות לעצור לשתייה, התקשתה לעמוד, התנשפה, נעזרה במקל הליכה.

כך גם לא מצאתי בהימצאות סכין או מספריים ככאלה שיש בהם לפגום במהימנות עדה זו, ב"כ הנאשם השליך את עיקר יתרונו על כך, שהנאשם לא ידע על הגעת אחיו, וחרף כך שלכאורה "הופתע" מהגעתו, זה לא הבחין בסכין. ביחס לטענה

זו, הרי שגם ב"כ הנאשם לא חולק על כך, שחלף פרק זמן משמעותי בן מספר שעות מאז התרחשות האירועים, ועד אשר שהגיע האח, (ואף העלה תהיה זו בפני העדה, ר' עמוד 17 שורות 25-31). בשעה שאין מחלוקת שאין מדובר ברצף אירועים, חלוף הזמן יכול להסביר העובדה כי האח לא הבחין בסכין, וממילא לא נטען שהאח בדק בבגדיו של הנאשם או בכיסיו, בשים לב לדברי המתלוננת, לפיהם הוציא את המספריים מתוך כיסיו.

עדות האח ג'. א.:

חיזוק לעדותה של המתלוננת ניתן למצוא בעדות אחיו של הנאשם ע.ת מס' 2 ג'. א.

העד מציין כי אמו התקשרה אליו ביום 26.7.2013 בוכה, כאשר מוסרת לו שהנאשם מאיים עליה שהוא רוצה כסף. בעקבות כך התקשר למשטרה (ר' עמוד 10 שורות 1-2). העד הוסיף וציין כי בשעה שהגיע לבית אמו זו הייתה בוכייה ובמצב קריטי (ר' עמוד 11 שורה 26). העד מציין כי מדובר בנאשם מכור לסמים, וכי למד על דרישת הכספים לצורך מימון הסם לפי מה שאמו מספרת לו (ר' עמוד 10 שורות 11,19). לדבריו, אמו מספרת לו כל העת שהנאשם דורש ממנו כספים וכי לא יתלוננו עליו בשל פחדה של האם ממנו (ר' עמוד 10 שורות 19-21),

העד מציין כי גם לאחר שהגיע אל בית אמו, זו פירטה בפניו שהנאשם איים שבמידה וילכו למשטרה ישרוף את הבית, יפתח בלון גז, יחנוק אותה וגם ישרוף את הרכבים שלהם (ר' עמוד 10 שורות 26-27).

עדוהו של ג'. משתלבת היטב מבחינה כרונולוגית בתיאור אותו מוסרת המתלוננת ביחס לשעות והשתלשלות האירועים. בדומה, בית משפט מוצא שעדותו של ג'. תואמת לדברים אותם מוסרת אימו ביחס למערכת היחסים בינה לבין הנאשם. בית משפט התרשם כי אחיו של הנאשם, הגם שעלה להעיד נגדו מסר באופן מדויק את אשר ראה מבלי לנסות להעליל או להגדיל את המיוחס לנאשם. זה הקפיד לציין שלא ראה עת הגיע לאמו סכין או מספריים וכך גם ציין בשעה שהגיע לאם לא שמע אימים מפיו של הנאשם (עמוד 11 שורות 9-14). ברי, לו כי חיפש את רעתו של הנאשם לא היה מדקדק בעובדות אלו.

מדובר בעד העוסק כמורה בחיי היומיום ציין שבעבר לקח את הנאשם להליך גמילה שלא צלח (נתון אשר גם הנאשם מאשר אותו במסגרת חקירתו הנגדית עמוד 23 שורות 5-7), ולא הסתיר את מורת רוחו נוכח כך שהנאשם הזריק בפניו ילדים וכך גם לא הסתיר את רצונו שהנאשם גם היום יירתם להליך גמילה במסגרת ההליך הפלילי.

עדות השוטר סויר - בהטה קסאי:

חיזוק נוסף, לעדות המתלוננת מוצא בית המשפט בעדותו של שוטר הסיור בהטא קסאי. המדובר בשוטר סויר אשר הגיע לביתה של המתלוננת ושמע ממנה ומאחיה את השתלשלות האירועים. עד זה מעיד גם על בריחתו של הנאשם בשעה שהבחין בשוטרים.

כאמור, כבר במועד ההגעה לזירה נמסרו עיקרי התלונה על ידי המתלוננת לעד. מעבר לכך, יש במצב הפיזי של והנפשי

של המתלוננת כפי שנקלט בעיניו של שוטר הסיור כדי להוות חיזוק לראיות התביעה.

"התקבל אירוע במוקד על אדם שהתקשר וטען שאחיו מאיים על אמא שלו ומבקש ממנה כסף. הגענו למקום חברתי למודיע בשם י. והוא מסר לי שאחיו בשם ס. מאיים על אמו שאם לא תיתן לו כסף הוא ירצח אותה. הוא אמר שאחיו נרקומן שמשמש בסמים, סליחה. הצביע לי על אחיו. כשהבחין בנו הנאשם ברח מהמקום. רדפתי אחריו ובמרחק קצר הבחנתי בו וקראתי לו שיחזור והוא חזר אלי. הוא יצא לעץ שהסתתר ממנו. הוא הגיע אלי ושאלתי אותו מה קרה מה הסיפור והוא השיב משפחה של זבלים. חזרתי לאמא בשם ר.. שאלתי אותה מה קרה והיא נראתה לי מפוחדת ובכתה כל הזמן ואמרה שהבן שלה ס. איים לרצוח אותה שאם לא תיתן לו כסף כשהיא ישנה בלילה. כתוצאה מכך מהפחד היא התקשרה לבן י. והוא זה שהתקשר למשטרה והזמין. הודעתי לס. שהוא מעוכב בגין איומים וסחיטה ועליו להתפנות לניידת. לא התנגד. לוייתי אותו לתחנה ... האמא כל הזמן בכתה והיתה מפוחדת. (הדגשות שלי ד.ב.ט.)

עדותו של העד הנ"ל משתלבת ביחד עם עדות המתלוננת ועדות האח ומחזקת אותה, המדובר בשוטר אשר ידע לפרט את עצם בריחתו של הנאשם, כיוונה והמרחק אותו רץ הנאשם עד אשר עוכב ונעצר.

פרשת ההגנה - עדות הנאשם:

אל מול אמון שרוכש בית המשפט לדברי המתלוננת, בית המשפט דוחה את גרסתו של הנאשם, ולא מוצא ליתן אמון. כהערה מקדימה אציין, כי הנאשם אינו מכחיש כי אין לו תמיכה מאף אחד מחוץ לבית הכלא כך גם אינו מכחיש את הצורך שלו בכסף ואף את העובדה שהתעצבן על אמו: " ... אני יצאתי מבית סוהר היה לי הרבה מעצרים, אין לי אף אחד בחוץ, אני צריך כסף, ללכת למצוא עבודה להתפרנס אז כנראה שאמא לא דיברה טוב ועצבנה אותי, ואולי גם אני הייתי לחוץ מזה שיצאתי ממעצר, התפרקתי דיברתי וזהו ואז באה המשטרה ולקחה אותי ... אני לא איימתי עם סכין ומספריים."

דברים ברוח דומה מסר פעמים נוספות בהמשך עדותו, תוך שהקפיד לומר שגם אם התעצבן ואף אמר מילה שאינה במקום, לא עשה שימוש בסכין, ולא איים:

"ת. אני מנסה לשכנע את עצמי וגם אותה שאני צריך להירגע לקחת כמה דקות כאשר בן אדם אומר לי שאין לו וכנראה שנאמרו מילים קשות כלפיי כמו " אני לא הבאתי אותך לעולם" וכשאני מתעצבן אני מדבר.

ש: כשאתה מתעצבן מה אתה מדבר?

ת: אני מדבר רגיל.

ש: אתה זוכר מה ענית לאמא שלך באותו אירוע?

ת: אני מעולם לא קיללתי את אמא שלי, אני כל הזמן אומר לה אם יש לך בעיה את יכולה להתקשר למשטרה.

ש: אמא שלך אומרת שאתה באת וביקשת כסף ושאם היא לא תביא אתה תהרוג אותה?

ת: לא נכון אני לא איימתי עליה.

ש: אני מפנה אותך לעימות מיום 27.7.2013 כאשר אתה היית עם אחיך ג'. בשורה 52 החוקר שואל "יכול להיות שאיימת...?" ואתה משיב, "יכול להיות שיצא לי בלי כוונה".

ת: אני יצאתי מבית סוהר, אני שוחררת מהצבא בעקבות בעיות פסיכיאטריות, אני לא רוצה לשקר, אני לא מאיים, אני רוצה מבן אדם משהו אני לוקח ולא מאיים".

הנאשם מודה שברח מהמשטרה, שעה שראה את הניידת המשטרתית, אולם לדבריו עשה זאת בשל פחדו שיסבכו אותו על העבר שלו (ר' עמוד 21 שורות 24-28). כך גם הודה שמשתמש בסמים, אינו מתפרנס אלא חי מקצבת ביטוח לאומי ועושה שימוש בה לקניית סמים (ר' עמוד 22 שורות 8,9,18-26). ההתאמה בין גרסתו של הנאשם, לבין עדויות עדי התביעה באותם חלקים שנמצאים "במעטפת האישומים", ושאינן בהם באופן ישיר להפלילו, מחזקת את עדויותיהם של עדי התביעה.

במהלך תשובותיו במסגרת החקירה נגדית הנאשם הודה כי דורש מאמו כספים כל 20 לחודש:

"ש. אמא שלך טוענת שכל 20 לחודש אתה מגיע אליה מבקש כסף ומאיים עליה שאם לא תיתן לך אתה תפגע בה?"

ת. זה הדרך שלי, היא חייבת לתת לי כסף זה מה שאני יודע"

עדויות של הנאשם בבית המשפט עומדת בסתירה לדברים אותם מסר במשטרה. כך ביחס לדברים אותם מסר למניע של אחיו להפלילו במשטרה כי הדבר נעשה בשל רצונו לקחת את האדמה שלו ואילו בבית משפט ציין שאחיו רוצה שיהיה בבית סוהר לצורך גמילה. לדבריו מסר במשטרה את רצונו אחיו להשתלט על אדמתו כי: **"אולי בגלל הלחץ בהתחלה אני אמרתי ככה בשביל שאני ישתחרר מהמעצר"**. (עמוד 23 שורות 9-16).

בעוד שבעדותו בבית משפט עמד על כך הנאשם, שלא איים ולא עשה כל שימוש בסכין ובמספרים, הרי שבעימות שנערך בינו לבין אחיו ג', זה לא הכחיש כי ייתכן ואמר לאימו שיהרוג אותה: **"לא יודע, אולי יצא לי מילה כזו שאני אהרוג אותה, אבל בלי כוונה אמרתי, שאני עושה את זה ככה, יצא בלי כוונה שאני ארצח אותה, אני 12 שנה בבית סוהר, זה לא הכוונה שלי"** (ר' ת/1 עמוד 2, שורות 30-31).

כשעומת בחקירתו הנגדית עם אמירות אלו, לא חזר מהן, ושב וטען כי גם אם אמר מילה שכזאת, זה

לא מתוך כוונה רצינית:

ש: בעימות שלך בתאריך 27.7.2013 אתה אמרת "לא יודע אולי יצא לי מילה כזאת שאני יהרוג אותה בלי כוונה אמרתי", זה נכון?

ת: אם אני אומר לבן אדם אני יהרוג אותך , זה לא כוונה מתוך כך שתהרוג אותו.

ש: אז יכול להיות בלי כוונה?

ת: כן, זה מילה סבירה שאדם יגיד אותה, אולי מתוך צחוק אני אמרתי את זה."

סיכום ביניים:

נמצא כי, אל מול האמון שרוכש בית המשפט למתלוננת וליתרת עדי התביעה, לא מצאתי את גרסתו של הנאשם כמהימנה. המדובר בגרסה מתפתלת, מיתממת, אשר עומדת בסתירה ליתר העדויות בתיק, וכאשר מחד מכחיש אמירות מאיימות, ובד בבד

דיון משפטי:

גם אם בית המשפט מוצא כאמור ליתן אמון מלא בעדויות עדי התביעה, אין פירוש הדבר שיש בכך להביא מיני ובי להרשעתו של הנאשם בכל המיחוס לו. ראשית, יש לבדוק האם הדברים אותם מסרו עדי התביעה תואמים את האישומים והעובדות המיוחסות לנאשם, ושנית, גם ביחס לאותן עובדות בהן נמצאה התאמה, הרי שעל בית המשפט לשאול האם מעשים אלה מגלמים את אותן עבירות מבחינה משפטית באותו אופן לו טוענת המאשימה.

בהינתן זאת, אציין ראשית, כי מצאתי לזכות את הנאשם מעבירה של סחיטה בכוח. עבירה זו מחייבת רכיב של אלימות, שנועד להביא את הקורבן לבצע מעשה. אפילו אלך לשיטתה של המאשימה ואקבע כממצא כי נמצאו תימוכין לכל המתואר בכתב האישום, לא מצאתי התקיימות יסודות העבירה. ב"כ הנאשם העלה טענה זו בסיכומיו. רק לאחר שטענה זו הועלתה, ביקש ב"כ המאשימה ללמד כי היריקה בפניה של המתלוננת מהווים את אותו רכיב של הפעלת כוח. עיון בסעיף 6 לכתב האישום מלמד כי בשונה מעובדות אחרות שאת משמעותן המשפטית בחרה המאשימה לפרט, הרי סעיף 6 עומד בפני עצמו מבלי שנטען שיריקה זו נועדה להפחיד את המתלוננת או לחילופין נעשתה על מנת להביא המתלוננת לבצע מעשה. לאור האמור לעיל, הרי שיש לזכות הנאשם גם מעבירה של דרישת נכס בכוח, בפרט כאשר גם אליבא המאשימה לא מתוארים שני אירועים שבהם הופעל כוח או אלימות על מנת להניע את המתלוננת למסור לו כסף.

עוד בהקשר לאותה יריקה יצוין, כי המתלוננת לא מצינת זאת בעדותה הראשית, והדבר עולה רק במענה לשאלה בחקירתה הנגדית, כאשר גם מדברים אלה לא ברור, האם כלל פגע בה הנאשם שעה שירק בה, ומשכך גם, הרי שבעבירה זו יורשע הנאשם בניסיון תקיפה ולא בעבירה המוגמרת.

אשר לטענה, לפיה המאשימה פירקה את האירוע באופן מלאכותי לשורת עבירות חלף התייחסות לרכיב הדומיננטי בבסיס הפסול במעשיו של הנאשם, מצאתי גם כן תימוכין. ביחס לכך אקדים ואציין, כי למקרא כתב האישום לכאורה

מוצג סדר כרונולוגי ברור מה אירע לאחר מה, ובאיזה שלב הושמעו האיומים המתוארים בו. לא כך הם פני הדברים למשמע עדות המתלוננת. מדובר באירוע אחד נמשך, כאשר למעט מספר "נקודות עיגון" הדברים אשר נשמעו מפיו של הנאשם נאמרו בערבוביה, בין אם תוך כדי האחיזה במספריים, האחיזה בסכין ובין אם בנפרד.

אקדים המאוחר ואציין, כי ממילא בכוונתי לראות במכלול העבירות שבהן הרשעתי את הנאשם ככאלה המהוות אירוע אחד, וכנגזרת מכך ייקבע מתחם עונש אחד.

באופן קונקרטי, הרי שחלקן של העבירות מיוחסות לנאשם הינן בבחינת עבירות אשר זכו לכינוי "עבירות מורכבות". המאפיין עבירות מסוג אלו הוא היותן שילוב של שתי עבירות נפרדות או יותר, באירוע עברייני אחד, כאשר שילובן של אלה מקנה לאירוע הנ"ל מעמד עברייני משלו, נבדל מסך הערך האנטי חברתי הגלום בכל עבירה בנפרד.

על ייחודיות עבירות אלה וביתר שאת על ההשלכות המשפטיות שלהן, עמד המלומד ש.ז. פלר בספרו "יסודות בידי עונשין ספר ג'", עמוד 84 פסקה 93: **"ההשלכה הראשונה במעלה של סיווג תופעה עבריינית כעבירה מורכבת, היא ייחידותה של העבירה למרות היותה בנויה ממרכיבים, שבכל אחד מהם נתונים שהיו מספקים את הדרישות להתהוות עבירה נפרדת, אלמלא אותו גורם פונקציונלי שמדביק את המרכיבים זה לזה הקבוע בהגדרת העבירה, והמקנה לה מעמד וזהות נפרדת. מכאן, אם מתקיימים באירוע עברייני מרכיבים כאמור, והמחוברים כאמור, הרי אין עוד להפריד ביניהם ולפרקם לריבוי עבירות כמספר המרכיבים. שוד הוא שוד בלבד, ולא אלימות + גניבה, או גניבה + אלימות."**

עוד ראה פסקה 92: **"דרך ביטוי אחרת, מכללא, של עבירה מורכבת, היא היותה כזאת מטבע בריאתה. לא זו בלבד שאין היא מותנת ככזאת בלשון המפורשת של החוק, אלא גם כל ניסיון להפריד בין מרכיביה סותר את טבע הדברים."** (ר' התייחסות המפורטת לעבירות מורכבות, עמוד 878 עד 87, לרבות התייחסות קונקרטית לעבירה של סחיטה בכוח ככזו העונה על מאפייני עבירה מורכבת).

ממן התם אל הכא. ראשית, יצוין כי למקרא עדות האם (בהקשר לערבוביה של סדר הצגת הדברים בכתב האישום), הרי שהמתלוננת מציינת שהן השימוש בסכין, והן השימוש במספריים נעשה תוך כדי דרישת הכסף, היינו מהווים חלק מעבירת הסחיטה באיומים ואינם עומדים בפני עצמם:

"הגיע באותו יום ב-06:30 בבוקר וביקש כסף, אמרתי שאין לי כסף, לא יודעת למה ביקש כסף אמר 'תביאי את הכסף או שתמותי', היו לו מספריים ביד, ואיים עלי עם המספריים בפנים." (עמוד 14 שורות 11-12), ודומה:

ש: מה עשה עם הסכין?

ת: רק התקרב אלי ואיים.

ש: הוא ביקש עוד משהו באותו זמן?

(עמוד 14, שורות 22 עד עמוד 15 שורה 1).

משכך, וכקביעה מקדמית, יש לקבוע שסעיף 3 ו-5 מהווים חלק עובדתי מאותה עבירה של סחיטה באיומים, ומשכך, לאור המשמעות המשפטית של היות העבירות של סחיטה באיומים עבירות מורכבות, הרי שבגין האמור בסעיפים 3 ו-5, יש לזכותו משתי עבירות של איומים, וחלף כל להרשיעו בעבירה אחת של סחיטה באיומים. בדומה, בגין האמור בסעיף 8 ו-10 לכתב האישום יש לזכות הנאשם משתי עבירות של איומים, וחלף כך להרשיעו בעבירה אחת של סחיטה באיומים, וכן עבירה אחת של הדחה בחקירה. השימוש הנפרד בכל אחד מן האירועים בחפץ חד, כאשר בפעם אחת המדובר במספריים, ובפעם השנייה בסכין, הביאוני לקבוע, כי אין מדובר בעבירה אחת נמשכת, אל בשתי עבירות של סחיטה באיומים (לא יהיה בכך כדי לשנות את מסקנתי למתחם אחד למכלול האירועים).

העבירה של הדחה בחקירה:

ב"כ הנאשם טען, כי לא ניתן להרשיע נאשם בעבירה זו, שכן בשעה שנאמרו הדברים על ידי הנאשם, כלל לא היתה חקירה פורמלית, וזו נפתחה רק בהמשכם של דברים. בעניין זה לא מצאתי לקבל את טענת ב"כ הנאשם, אין לי אלא להפנות לדברי המלומד קדמי, בספרו "על הדין בפלילים", חלק שלישי, מהדורת תשס"ו עמוד 1582: **"החקירה - לא רק חקירה בפועל... אלא גם חקירה שברור הוא על פי מבחן אובייקטיבי של אדם סביר, שבעניין פלוני חקירה על פי דין תיפתח לאמור, גם חקירה צפויה במשמע. מכאן, שאין מניעה שמעשה ההדחה בחקירה ייעשה 'לפני הגשת תלונה ופתיחה בחקירה'... 'זוהי איפוא הלכה פסוקה, שהדחה בחקירה על פי דין יכול שתהיה גם כאשר בעת ההדחה טרפ נפתחה החקירה'... ואילו בע"פ 6274/98 נאמר: 'הלכה היא שבעבירה של הדחה בחקירה אין צורך שתתקיים חקירה, ודי אם בנסיבות העניין ברור לנאשם כי תלונה תוביל לפתיחת חקירה... בעניינינו כל אדם בר דעת יודע, כי תלונה במשטרה בדבר עבירות מין ואלימות במשפחה תוביל בוודאות לחקירת משטרה', וזאת בתשובה לטענת הנאשם שהודה כי איים את המתלוננת לבל תתלונן במשטרה - 'שלא ידע ולא האמין שחקירה עומדת להתקיים בעניינו.'"** (וראה יתרת הפסיקה המצוטטת).

במצב דברים זה, הרי שברי שהאמירה שהשמיע הנאשם כלפי המתלוננת לבל כי אם תתלונן במשטרה יפגע בה, מהווה הדחה בחקירה בהתאם להוראת סעיף 245 לחוק העונשין. מנגד, בעובדות כתב האישום מצויין, כי הנאשם אמר בשתי הזדמנויות, שבמידה ותלך למשטרה, יהרוג את המתלוננת (ר' סעיף 3 וסעיף 8 לעובדות כתב האישום). עיון בעדותה של המתלוננת בבית משפט מלמד, כי זו לכל היותר בהזדמנות אחת מציינת, שהנאשם אמר: **"אם אני מתקשרת למשטרה, את תמותי לפני שהיא תבוא"**. משכך, הנאשם יורשע בעבירה זו, אולם בגין אירוע אחד בלבד. עוד בהקשר לעבירה זו, הרי שזו מגלמת בתוכה גם עבירה של איומים. בעניין זה סבורני, כי אין מדובר בעבירה מורכבת, אלא מעשה אחד המקים מספר עבירות. אין מניעה בהתקיימות סיטואציה שכזו, אולם ביחס לכך, על בית משפט ליתן דעתו לסעיף 186 לחסד"פ התשמ"ב - 1982, המציין כי: **"בית המשפט רשאי להרשיע נאשם בשל כל אחת מן העבירות שאשמתו בהן נתגלתה מן העובדות שהוכחו לפניו, אך לא יענישנו יותר מפעם אחת בשל אותו מעשה"**.

סיכומם של דברים, מצאתי להרשיע את הנאשם בשתי עבירות של סחיטה באיומים, עבירה אחת של הדחה בחקירה,

עבירה אחת של ניסיון תקיפה סתם והפרעה לשוטר. בצד זאת, ועל רקע הניתוח המשפטי, מצאתי לזכותו מעבירות האיומים, מעבירה של סחיטה בכוח, וכן מעבירה של דרישת נכס בכוח.

ניתנה בתאריך 23 בינואר 2014